

Förvaltningsrätten i Stockholm
115 76 Stockholm

Yttrande

Ärende: Polismyndighetens beslut om tillstånd för
allmän sammankomst, Mål nr. 11733-17

Klagande: CIVIL RIGHTS DEFENDERS
Sergels torg 12, våning 12
111 57 Stockholm
Tel: 08-545 277 30
E-post: info@crd.org

Företrädare: Jur. kand. Robert Hårdh

Yttrande med anledning av polismyndighetens synpunkter, mål nr 11733-17 aktbilaga 6

Civil Rights Defenders vidhåller de yrkanden som angivits i överklagandet till Polismyndighetens rättsavdelning och de grunder som där anförts.

Målet rör, såsom förvaltningsrätten formulerat det, tillämpningen av ordningslagen. Frågan om Nordiska Motståndsrörelsens (NMR) närvaro i Almedalen måste dock sättas in i en vidare kontext och är inte bara en ordningsfråga. Det är en fråga som på ett mycket djupare sätt berör vår demokratis grundvalar och synen på grundläggande medborgerliga rättigheter. Att en antidemokratisk, våldsbejakande organisation, som av

experter bedöms utgöra en terrororganisation, ska beredas plats för att utföra aktiviteter i ett sammanhang som Almedalsveckan, innebär stora uppföringar för samhället.¹

Dels behöver samhället använda stora polisiära resurser och därmed skattemedel för finansiering av den bevakning som behövs för att skydda övriga deltagare från det hat, hot och våld som NMR:s budskap, aktiviteter och närvaro innebär. Dels måste vissa demokratiska aktiviteter uppoffras för att NMR ska ges möjlighet att sprida sin olagliga och odemokratiska hatpropaganda. Att polisen redan nu börjat flytta andra aktörers evenemang i syfte att säkra NMR:s möjliga utspel och aktiviteter tyder på att polisen anser att NMR:s närvaro och aktiviteter har prioritet över andra deltagares yttrande- och mötesfrihet. Som en följd av NMR:s närvaro känner sig personer som tillhör minoritetsgrupper i samhället av rädsla för sin säkerhet tvingade att avstå från det demokratiska samtal som Almedalsveckan är till för. Även en etablerad politisk partigrupp som Feministiskt initiativ har deklarerat att de kommer att dra sig ur Almedalen om NMR tillåts delta².

Men framför allt fastslår polismyndigheten med sitt beslut den principiella ståndpunkten att det är den svenska polisens sak att skydda terrorgrupper i deras verksamhet utifrån ett yttrandefrihetsargument. Polismyndigheten har inte på något sätt i sitt yttrande berört frågan om var denna princip når sin gräns. Vari består skillnaden mellan de inhemska och utländska terrororganisationerna, eller gäller principen alla organisationer som förespråkar och använder våld för att uppnå sina mål? Eller, om polisen nu skulle hävda att NMR inte är att jämföras med en terrororganisation, på vilka grunder gör man den distinktionen? Civil Rights Defenders menar att alldeles oavsett den exakta gränsdragningen mellan terror- och andra våldsbejakande extremistgrupper, råder det ingen tvekan om att NMR genom sitt samhällsomstörtande budskap och sina anhängares våldsaktiviteter i detta sammanhang bör behandlas som en terrororganisation. Den svenska polisens primära uppgift måste vara att skydda samhället och det demokratiska samtalet från dylika gruppers aktiviteter, inte att bereda dem ett manöverutrymme.

Yttrandefriheten går långt och har ett starkt skydd i Sverige; det är en tradition vi ska fortsätta att värna. Men när yttrandefrihetsargumentet förs fram för att rättfärdiga NMR:s närvaro på Almedalen har man gått vilse. Tvärtom innebär NMR:s närvaro en kränkning av yttrandefriheten; inte bara genom att yttrandefrihetens borte gräns

---

¹ <http://www.etc.se/inrikes/terrorforskare-nmr-definitivt-en-terrorgrupp>

² <https://www.svt.se/opinion/nar-nazisterna-hotar-demokratien>

passerats utan även genom att yttrandefriheten inte värnas för alla de människor och organisationer som på ett demokratiskt sätt vill delta i samtalet på Almedalen. NMR:s ideologi, nazismen, är inte en politisk ståndpunkt eller en åsikt som andra; nazismen syftar till att kväva det demokratiska samtalet med våld, nazismen är folkmord och brott mot mänskligheten, det är åsikter som inte kan tillåtas spridas på lika villkor som andra åsikter, lika lite i skolor och utanför synagogor som på Almedalen.

Civil Rights Defenders besvärsmått

Polismyndigheten menar i sitt yttrande att Civil Rights Defenders inte är berörda av det aktuella beslutet och därför inte ska anses ha klagorätt.

Förberedelserna för Civil Rights Defenders och andra organisationer inför Almedalsveckan pågår under lång tid och ända fram tills evenemanget börjar. Även under själva Almedalsveckan öppnas möjligheter att delta i olika evenemang och att hålla olika möten. Det officiella programmet för Almedalen var därför när polisen yttrade sig och är fortfarande idag, långt ifrån slutgiltigt. Programpunkter och seminarier tillkommer efter hand liksom deltagare i paneldiskussioner.

Civil Rights Defenders kommer att delta i ett flertal evenemang under Almedalsveckan. Vi kommer dels att tillsammans med andra aktörer arrangera flera seminarier och dels delta som experter i olika paneldiskussioner som anordnas av andra. Nedan följer en lista på Civil Rights Defenders engagemang under Almedalsveckan. Personal från Civil Rights Defenders kommer att finnas på plats i Almedalen under hela veckan, även under de dagar NMR har fått tillstånd till allmän sammankomst. Diskussioner förs med olika aktörer om att delta i och anordna ytterligare evenemang, även dessa dagar.

Arrangör/medarrangör till evenemang
Seminarium: Rätten till marken – natur, kultur och exploatering i Sápmi Arrangörer: Civil Rights Defenders, Naturskyddsföreningen och Svenska Samers Riksförbund (SSR) Datum/tid: 5/7 2017 10:00 – 10:40 Plats: Donners Brasserie, restaurang, Donners plats 3 (Uteserveringen)
Seminarium: Swedish Support to Human Rights in Russia - Crucial for our Security? Arrangörer: Civil Rights Defenders, Right Livelihood Award Foundation

<p>Datum/tid: 5/7 2017 17:00 – 17:45 Plats: Donnersgatan 6 (Sverige i världen)</p>
<p>Seminarium: Hur bemöter vi rasism och sexism – strategier för att bevara det öppna samhället Arrangörer: Civil Rights Defenders, Individuell Människohjälp, Sensus studieförbund Datum/tid: 6/7 2017 10:00 – 10:45 Plats: Birgers gränd 7, trädgård med ingång från Almedalen (Ideella trädgården)</p>
<p>Medverkan i evenemang</p>
<p>Event (heta stolen): Hur kan barns och ungas rättigheter stärkas vid tvångsvård och frihetsberövande? Datum/tid: 3/7 2017 16:00 – 16:30 Plats: Skeppsbron, H113 (vid Funktionsrätt Sveriges tält)</p>
<p>Seminarium: Lever Sverige upp till mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning? Datum/tid: 4/7 2017 12:30 – 13:15 Plats: Skeppsbron, H112. Funktionsrätt Sveriges tält (fd. Handikappförbunden)</p>
<p>Seminarium: Går tiggeriförbud ihop med mänskliga rättigheter? Datum/Tid: 6/7 2017 15:00 – 16:00 Plats: Hamnplan, H207 (Amnestys tält)</p>

Som anförts i vår överklagan påverkas också Civil Rights Defenders möjligheter att arrangera evenemang negativt av NMR:s närvaro. Representanter för minoritetsgrupper som utgör måltavlor för NMR:s hat, hot och våld tvingas avstå från att resa till Almedalen av rädsla för sin egen säkerhet. Det är personer som vi samarbetar med på olika sätt, i evenemang på Almedalen och i andra sammanhang.

Polismyndigheten argumenterar för att klagorätten i den här typen av beslut måste hållas snäv. Civil Rights Defenders menar dock att det är viktigt att klagorätten inte begränsas på ett sätt som innebär att polisens tillståndsgivning i praktiken inte kan omprövas eller överprövas på initiativ av någon annan än den som sökt tillstånd. Genom sitt beslut har Polismyndigheten flyttat förvaltningsrättens tillämpning till områden som inte kunnat

förutses när de aktuella talerätsbestämmelserna utformades. Om Polismyndigheten genom sitt beslut bereder en terrororganisation utrymme i det offentliga rummet – i detta fall dessutom i ett särskilt utsatt sammanhang – så är det åtminstone rimligt att de som på olika sätt berörs av beslutet ska kunna ge uttryck för sin ståndpunkt i en demokratisk ordning och få den bedömd i en rättslig process. På grund av den extraordinärt demokratiinskränkande karaktären som Polismyndighetens beslut har, bör därför talerätten inte tillämpas restriktivt, såsom polisen åberopat, utan tvärtom extensivt.

Tydligt stöd för en mer extensiv tolkning än den polismyndigheten förespråkar finns också i den praxis och i litteraturen som Civil Rights Defenders hänvisat till i överklagandet. Det har i förarbetena till förvaltningslagen tydligt uttryckts att talerätten inte får ges en alltför snäv tolkning och att kraven för överklagbarhet samt talerätt inte får vara så höga att en sakprövning i realiteten blir en undantagsföreteelse.³ Det är viktigt att komma ihåg att förvaltningslagens regler om överklagande har kommit till stånd för att garantera rättssäkerheten för den enskilde, genom att ge möjlighet till en rättslig prövning av ett beslut som den enskilde anser är felaktigt⁴. I förarbetena till ordningslagen uttalas att möjligheterna till domstolsprövning i ärenden som rör allmän sammankomst är av stor vikt eftersom det är fråga om den enskildes möjligheter att utöva rättigheter som skyddas i grundlag och Europakonventionen.⁵ Thomas Bull har också uttalat att ”Besvärsrätten är ett utomordentligt viktigt inslag i ett praktiskt verksamt rättighetsskydd” och att ”Endast på så sätt kan medborgarna få sitt grundlagsskydd konkretiserat”.⁶ För att detta ska få genomslag måste möjligheterna till domstolsprövning stå öppna för alla de vars rättigheter påverkas eller inskränks av ett beslut, både för den som ansöker om ett tillstånd, liksom för de vars rättigheter påverkas av ett givet tillstånd.

Med anledning av Civil Rights Defenders omfattande engagemang under politikerveckan i Almedalen och mot bakgrund av vad som uttalats om möjligheterna till domstolsprövning, menar vi att organisationen påverkas av och är berörd av polismyndighetens beslut på ett sådant sätt att Civil Rights Defenders har talerätt.

Som anförts i överklagandet menar Civil Rights Defenders att organisationens talerätt även kan härledas ur internationell rätt mot bakgrund av dom HFD 2014 ref. 8, där

---

³ SOU 2010:29 s. 83.

⁴ Lundell, 2014 s. 125.

⁵ Prop. 1992/93:210 s. 393

⁶ Thomas Bull, Mötes- och demonstrationsfriheten, 1997 s. 556.

Högsta förvaltningsdomstolen uttalat att ett relevant intresse som ska beaktas vid en saks prövning kan härledas ur internationella konventioner som Sverige har tillträtt.

Ytterligare om grunderna för yrkandena

Polismyndigheten har i sitt yttrande anfört att myndigheten planerar för en polisiär insats på Almedalen som ska förhindra oordning och att människors rättigheter kränks. Den hatbrottsstatistik från Brottsförebyggande rådet som Civil Rights Defenders hänvisat till i överklagandet visar tydligt att polisen saknar förmåga att effektivt förhindra och beivra hatbrott. Att Polismyndigheten sätter in extra resurser under Almedalsveckan är positivt och ökar förutsättningarna för att förhindra och även i viss mån beivra brottslighet. Men, mot bakgrund av NMR:s våldsideologi och den brottslighet deras anhängare systematiskt ägnar sig åt är det en omöjlighet för Polismyndigheten att säkerställa att NMR:s anhängare under Almedalsveckan inte gör sig skyldiga till aktiviteter som inskränker andra människors rättigheter. Almedalen är ett evenemang som pågår under dygnets alla timmar och på ett stort geografiskt område som omöjligen kan bevakas fullt ut. Vi vet också att människor känner sig tvungna att avstå från att delta på Almedalsveckan och att utöva sin yttrandefrihet på grund av NMR:s närvaro och rädslan för hot och våld. Redan långt innan politikerveckan har börjat vet vi alltså att NMR:s närvaro i sig, och det av Polismyndigheten beslutade tillståndet, innebär att människors rättigheter begränsas.

Vad gäller frågan om ordning och säkerhet har Polismyndigheten själv varit tydlig med att den inte förmår att garantera säkerheten för deltagare på Almedalen: den mångfaldsparad som RFSL av tradition anordnar under Almedalsveckan har på grund av NMR:s aktiviteter och att polisen inte anser sig kunna garantera deltagarnas säkerhet tvingats flytta⁷. Även Region Gotland, som ansvarar för Almedalsveckan, har uttryckt stor oro för säkerheten på Almedalen med anledning av NMR:s närvaro, varför de har därför begärt att Polismyndigheten ändrar sitt beslut⁸.

Polismyndigheten anför i sitt yttrande att Sveriges lagstiftning till fullo lever upp till kraven i FN:s rasdiskrimineringskonvention (ICERD). Detta påstående är i huvudsak korrekt, förutom att ICERD innehåller ett tydligt krav på att de stater som anslutit sig

---

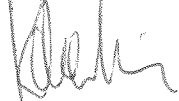
⁷ <http://www.helagotland.se/samhalle/mangfaldsparad-tvingas-flytta-pa-grund-av-nazister-14069293.aspx>

⁸ <http://omni.se/gotland-vadjar-till-polisen-stoppa-nmr-i-almedalen/a/LrJkq>

till konventionen förbjuder rasistiska organisationer som NMR⁹. Något sådant förbud finns inte i svensk lagstiftning, vilket är ett skäl till att Sverige återkommande får kritik från FN:s rasdiskrimineringskommitté¹⁰. Som angetts i överklagandet innehåller också ICERD ett krav på att aktiviteter som syftar till att propagera för diskriminering och hatbrott förbjuds¹¹. Om ordningslagen ger polis och domstol möjlighet att förbjuda aktiviteter av det slaget så lever Sverige upp till konventionens krav i den delen. Vid tillämpningen av ordningslagen i det aktuella fallet måste lagen, såsom anförts i överklagandet, tolkas i enlighet med ICERD och Sveriges internationella åtaganden. Om ordningslagen inte genom en sådan konventionskonform tolkning ger polis och domstol möjlighet att förbjuda NMR:s propagandaaktiviteter så innebär det däremot att Sverige inte lever upp till sina internationella åtaganden och att en lagändring krävs.

Det Civil Rights Defenders också understryker i överklagandet är att det inte räcker med att lagstiftningen är på plats, det krävs också att den implementeras effektivt och på ett sätt som säkerställer att internationella människorättsnormer också i praktiken får genomslag i Sverige. Implementeringen måste, såsom den svenska regeringen uttryckt till FN:s rasdiskrimineringskommitté, innebära att den svenska straffrättsliga regleringen gör att det i praktiken är omöjligt för grupper som förespråkar rasdiskriminering att verka¹².

Stockholm som ovan,

Robert Hårdh

Executive Director

---

⁹ ICERD, artikel 4 (b).

¹⁰ <http://www.manskligarattigheter.se/Media/Get/676/ladda-ner-dokument-svenska-pdf>

¹¹ ICERD, artikel 4 (b).

¹² <http://www.manskligarattigheter.se/Media/Get/835/sveriges-22-a-och-23-e-rapport-till-cerd-kommitt-n-januari-2017>